

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-690

21.9.2020

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Råteskade – erstatningsoppgjør – vilkårstolkning.

Sikrede tegnet forsikring hos selskapet i oktober 2018, og i mars oppdaget han råteskader. Takstmannen la til grunn en utviklingstid på åtte–ti år. Selskapet utbetalte erstatning på 1/8 av utbedringskostnadene. Sikrede anførte at selskapets utbetaling var i strid med vilkårene, og at vilkårene ikke unntok dekning for skade oppstått før forsikringen ble tegnet. Selskapet avviste ytterligere ansvar og anførte at vilkårene var tilstrekkelig klare og unntok skader oppstått før forsikringstiden. Nemnda kom til at selskapet ikke var ansvarlig for skader oppstått før tegning.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for sopp- og råteskader på bolig.

Sikrede har bygningsforsikring med utvidet sopp- og råtedekning som bl.a. dekker:

Forsikringen gjelder bare for skade som inntreffer i den tid lfs ansvar løper etter forsikringsavtalen og Forsikringsavtaleloven (FAL).

(...)

4 HVILKE SKADER DEKKES

Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt.

Forsikringen gjelder ved:

(...)

4.10 Sopp og råte

Forsikringen dekker skade ved ekte hussopp og andre treødeleggende sopper og råte. If svarer ikke for den del av sopp- og råteskader som har utviklet seg etter at forsikringen er opphørt, selv om skaden startet sin utvikling i forsikringstiden.

Sikrede tegnet forsikringen hos selskapet 6.10.18. Han oppdaget i mars 2019 skader på huset og meldte fra til selskapet. Selskapet engasjerte firma M. til å ta prøver av sopp og råte som var funnet. M.s rapport datert 24.9.19 pkt. 4 har følgende uttalelse om soppens alder:

4. Aldersvurdering av skaden

Alle råtesopp-skader er utviklingsskader, og en nøyaktig aldersvurdering av et soppangrep kan derfor være vanskelig. Skal man si noe sikkert om utviklingsforløpet av en råtesopp-skade må man sette sammen informasjon om bl.a. treverkets råtestruktur, skadeårsak, evt. forandringer av konstruksjonen samt opplysninger om tidligere skader/skadeutbedring.

For at trematerialer skal bli brutt ned slik denne prøven viser kreves det en utviklingstid på minst 8-10 år. Trolig har skaden utviklet seg over enda lengre tid, men har blomstret opp igjen i forbindelse med gjenstøping av krypekjelleren. Treverkets beskaffenhet og måten det er brutt ned på indikerer at treverket har vært fuktet opp over lang tid, og at råtesopp-skaden har fått utvikle seg sakte.

Selskapet ga dekningstilsagt 1.10.19 hvor det bl.a. skrev:

Da du har hatt forsikringen med dekning for sopper og råte fra 06.10.18 og i underkant et år, vil vi dette 1/8 del av sopp og råteskadene.

Vi venter på rapport fra OA og kalkyle på reparasjonskostnader for å lage kontant oppgjør til det.

Dersom du har råteskadedekning i tidligere selskap bør du kontakte dem å melde skaden slik at de kan vurdere sitt ansvar.

Firma OA. ble engasjert for å utarbeide en kalkyle for reparasjonskostnadene.

Utbedringskostnadene ble estimert til kr 189 000 eks. mva. Kostnadsestimatet ble beregnet ut fra visuell besiktigelse uten inngrep i konstruksjonen.

Sikrede kontaktet selskapet 18.12.19 og bestred at selskapet kunne avgrense sitt ansvar til 1/8 av skadene. Selskapet opprettholdt avgjørelsen dagen etter.

Sikrede krever full erstatning for skadene og avviser at selskapet har anledning til å redusere sitt ansvar til 1/8.

Vilkårenes pkt. 4.10 gir dekning for den type skade som sikrede oppdaget. Utgangspunktet er at selskapet må svare for alle skader som følge av ekte hussopp, med mindre det kan vises til et unntak. Etter fal. § 3-1 begynner selskapets ansvar å løpe fra det er avtalt.

Vilkårenes pkt. 1 sier at "forsikringen gjelder bare for skade som inntreffer i den tid lfs ansvar løper etter forsikringsavtalen og Forsikringsavtaleloven (FAL)". Selskapet anfører at dette medfører et avtalt unntak fra utgangspunktet om at det svarer for de fulle utbedringskostnadene. Sikrede mener denne forståelsen er feil. Pkt. 1 avgrenser ikke lfs ansvar til den perioden sikrede har et kundeforhold hos selskapet, men til den perioden som etter de øvrige avtalevilkårene dekkes. Det er derfor ingenting i veien for at forsikringsavtalen dekker forhold som har utviklet seg i perioder før og/eller etter avtaleforholdets løpetid, så lenge en del av skaden har utviklet seg eller oppstått i den perioden forsikringsavtalen løper.

Vilkårenes pkt. 10 unntar den del av sopp- og råteskader som har utviklet seg etter at forsikringen er opphørt, selv om skaden startet sin utvikling i forsikringstiden. Det er imidlertid ikke avtalt at den del av sopp- og råteskader som har oppstått og utviklet seg før forsikringsavtalen er inngått, skal unntas. Dette må bety at slike utgifter skal dekkes. En slik tolkning støttes av at selskapet i samme vilkår konkret har unntatt dekning for skadeutvikling før avtaleinngåelse ved bekjempelse av skadedyr, jf. vilkårenes pkt. 4.8.2. Dersom selskapet har ment å ikke påta seg ansvar for den del av sopp- og råteskade som har utviklet seg før forsikringsavtalen ble inngått, ville et tilsvarende unntak vært inntatt for disse tilfellene i vilkårene.

Andre forsikringsselskaper som unntar skader som har utviklet seg før forsikringsavtalen ble inngått, har inntatt en spesifikk bestemmelse om dette, jf. bl.a. Avtalevilkår Bygning Best fra DNB pkt. 4.4. b, samt Norsk Hussoppforsikringsvilkår pkt. 5.3.

Selskapet avviser ytterligere ansvar og anfører at det kun er ansvarlig for 1/8 av kostnadene, og at dette følger av vilkårene. Vilkårenes fjerde innledende avsnitt sier at forsikringen bare gjelder for skade som inntreffer i den tid selskapets ansvar løper etter forsikringsavtalen og forsikringsavtaleloven. I kapittel 4 som omhandler hvilke skader som er omfattet av forsikringen presiseres det ytterligere at forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden. Det kommer derfor helt klart frem av vilkårene at forsikringen utelukkende dekker skader og skadeutvikling som har skjedd i den tiden sikrede har hatt gyldig forsikring hos selskapet.

Ifølge dekningsbeskrivelsen omfatter forsikringen skade ved ekte hussopp og andre treødeleggende sopper og råte. I dette tilfellet har sikrede hatt gyldig forsikring siden 5.11.18, og skaden ble oppdaget fire måneder senere. Skaden ble meldt til selskapet ca. ett år etter dette, og

utviklingstiden hos selskapet er dermed ca. ett år. Basert på dette er det helt på det rene at forsikringen utelukkende dekker den del av skaden som har utviklet seg fra 5.11.18.

Sikrede anfører at bestemmelsen på side 1 i vilkår ikke avgrenser selskapets ansvar til den perioden sikrede har et kundeforhold i selskapet. Selskapet mener at det er akkurat det bestemmelsen sier. Dersom selskapet vil dekke noe utover egen forsikringstid, er dette uttrykkelig avklart i vilkårene. At selskapet i noen tilfeller dekker skader som har inntruffet før eller etter forsikringstiden i selskapet, og dermed dekker skader utover forsikringsvilkårene, beror på helt konkrete omstendigheter og vurderinger som ikke er relevant i denne saken.

Sikrede viser til at det ikke er avtalt at den del av sopp- og råteskader som har oppstått og utviklet seg før forsikringsavtalen er inngått, skal unntas. Dette følger som nevnt av vilkårene foran, og det vil være unødvendig å presisere dette enda en gang i de konkrete dekningspunktene i 4.10.

Det er ikke avgjørende hvordan andre selskaper har utformet sine vilkår. Begrunnelsen for selskapets regulering er å presisere at dersom kunden bytter selskap eller boligen selges, kan man ikke anføre at selskapet skal dekke hele skaden kun fordi skadens utvikling startet hos selskapet.

Sikrede viser til at selskapet i de samme vilkårene har tatt med at det dekker bekjempelse av skadedyrsaktivitet som startet før forsikringstiden. Sopp- og råtepunktet kan ikke sammenlignes med dette punktet. For bekjempelse av skadedyr dreier det seg om et unntak fra hovedregelen om at forsikringen kun dekker skade inntruffet i forsikringstiden. Et slikt unntak trenger positiv hjemmel. Uansett er bekjempelse av skadedyr noe annet enn fysisk skade på ting (som sopp- og råteskader er). Skade forårsaket av skadedyrene er fortsatt begrenset til forsikringstiden etter vilkårene, mens bekjempelse av skadedyrene dekkes uavhengig av når skadedyrene kom inn i boligen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for mer enn 1/8 av råteskadene.

Sikredes forsikring omfatter:

Forsikringen gjelder bare for skade som inntreffer i den tid lfs ansvar løper etter forsikringsavtalen og Forsikringsavtaleloven (FAL).

(...)

4 HVILKE SKADER DEKKES

Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt.

Forsikringen gjelder ved:

(...)

4.10 Sopp og råte

Forsikringen dekker skade ved ekte hussopp og andre treødeleggende sopper og råte. If svarer ikke for den del av sopp- og råteskader som har utviklet seg etter at forsikringen er opphørt, selv om skaden startet sin utvikling i forsikringstiden.

Det følger av 4.10 at forsikringen omfatter sopp- og råteskader, men at dekningen for disse skadene er begrenset til den del av skadene som utviklet seg i forsikringstiden. Klausul 4.10 avgrenser ikke mot utvikling av slike skader før forsikringstiden begynte. Det følger imidlertid av pkt. 4 at forsikringen bare gjelder fysisk skade inntruffet i forsikringstiden. Dette er i samsvar med det alminnelige forsikringsrettslige utgangspunktet at et selskap ikke overtar risikoen for skader som har inntruffet før forsikringen ble tegnet; slike skader må henføres til den tidligere forsikring som gjaldt da skaden begynte å utvikle seg.

Sikrede tegnet forsikringen hos selskapet 6.10.18. I skaderapporten heter det:

4. Aldersvurdering av skaden

Alle råtesopp-skader er utviklingsskader, og en nøyaktig aldersvurdering av et soppangrep kan derfor være vanskelig. Skal man si noe sikkert om utviklingsforløpet av en råtesopp-skade må man sette sammen informasjon om bl.a. treverkets råtestruktur, skadeårsak, evt. forandringer av konstruksjonen samt opplysninger om tidligere skader/skadeutbedring.

For at trematerialer skal bli brutt ned slik denne prøven viser kreves det en utviklingstid på minst 8-10 år. Trolig har skaden utviklet seg over enda lengre tid, men har blomstret opp igjen i forbindelse med gjenstøping av krypekjelleren. Treverkets beskaffenhet og måten det er brutt ned på indikerer at treverket har vært fuktet opp over lang tid, og at råtesopp-skaden har fått utvikle seg sakte.

Ut fra denne rapporten startet utviklingen av råteskadene minst 8 år før forsikringsavtalen begynte å løpe. Nemnda mener det er klart at 4.10 må leses i sammenheng med de alminnelige periodiseringsreglene i pkt. 4. Selskapets beregning er da korrekt.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).